

RĪGĀ

2020. gada 19. augustā
Nr. 1-23/143_e

Tieslietu ministrijai
Paziņošanai e-adresē

Finanšu ministrijai
Paziņošanai e-adresē

Iekšlietu ministrijai
Paziņošanai e-adresē

Finanšu un kapitāla tirgus komisijai
Paziņošanai e-adresē

Valsts ieņēmumu dienestam
Paziņošanai e-adresē

Par kontu atlikumiem likvidētām juridiskām personām vai mirušām fiziskām personām

Latvijas Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija) jau vairākus gadus kā uzdevumu, kam nepieciešams rast efektīvu risinājumu, ir identificējusi likvidēto juridisko personu un mirušo fizisko personu kontu atlikumus kredītiestāžu kontos. Aprēķināts, ka šobrīd Latvijas kredītiestādēs ir apmēram 4 miljoni eiro naudas līdzekļu, kuru īpašnieks vairs neeksistē, un to vidū arī gadījumi, kad šādi līdzekļiem tiek glabāti ilgāk par 10 gadiem.

Daļa līdzekļu glabājas kontos uz šo personu vārda vai arī tā saucamajos tehniskajos kontos. Tādējādi ziņošanas prakse par šādiem kontiem Kontu reģistram atšķiras. Daļai no šiem kontiem Valsts ieņēmumu dienests joprojām ir noteicis operāciju aizliegumu. Asociācija uzskata, ka šāds aizliegums, juridiskās personas likvidācijas gadījumā nebūtu šķērslis personas kontu slēgt un naudu turēt kredītiestādē atvērtajā tehniskajā kontā, no kura bankas ir tiesīgas ieturēt standarta komisijas maksas, kā arī šo kontu atlikumi tiek iekļauti obligātos maksājumus, piemēram, finanšu stabilitātes nodevas, aprēķinā.

Juridisko personu likvidācijas gadījumā, neatjaunojot likvidācijas procesu, uz "aizmirstajiem līdzekļiem" kredītiestādē vēlāk mēdz pieteikties arī kāds no bijušajiem dalībniekiem vai akcionāriem. Līdzekļi kontā kredītiestādē tiek "aizmirsti" gan parastās, gan vienkāršotās likvidācijas gadījumā.

Fiziskas personas nāves gadījumā minētā problēma rodas, kad tai nav mantinieku vai mantojama vērtība ir tika maza, ka mantiniekiem nav izdevīgi kārtot mantojuma lietu, vai arī kontā esošo daļu (parasti daži simti eiro) naudas radinieki ar norēķinu karti izlietojuši/izņēmuši personas nāves dienā bērnu organizēšanai (sociāli izplatīta prakse, kas

normatīvajos aktos nav skaidri regulēta, ņemot vērā arī faktu, ka reģistru konfigurācijas dēļ par persona nāvi kredītiestāde uzzina ar zināmu laika nobīdi). Šo jautājumu esam aktualizējuši arī Tieslietu ministrijas Mantojuma tiesību darba grupā.

Civillikuma 417.pants noteic, ka manta, kas paliek pēc juridisku personu izbeigšanās, izņemot peļņas sabiedrības, pielīdzināma bezmantinieku mantai un piekrīt valstij, ja likums, viņu dibināšanas akts vai statūti nenosaka citādi. Kredītiestāžu likuma 71.panta pirmā daļa noteic, ka klients zaudē prasījuma tiesības pret kredītiestādi, ja 60 gadu laikā nav veikti nekādi darījumi ar šo noguldījumu, un 72.pants noteic, ka noguldījumi, attiecībā uz kuriem iestāties noilgums, ieskaitāmi kredītiestādes ienākumos. Tomēr gadījumos gan manta piekrīt valstij, nav skaidrs, vai attiecīgie Kredītiestāžu likuma panti patiešām būtu piemērojami. Atsevišķi biedri ir informējuši Asociāciju, ka ir saņēmuši skaidrojuma no valsts iestādēm, kā attiecībā uz šo mantu izmantot Civillikuma regulējumu par atrastas mantas iegūšanu īpašumu, iesaistot valsts policiju.

Asociācija ir vērsusi valsts iestāžu, īpaši Valsts ieņēmumu dienesta, uzmanību uz to, ka jābūt vienkāršam un ērtam mehānismam, kā šos līdzekļus ar iespējami mazāku administratīvo slogu uzskatīt par piekritīgiem valstij un pārskaitīt atbilstoši pilnvarotai valsts iestādei uz kontu Valsts kasē. Iespējams, būtu risināms jautājums par specifiska tiesiskā regulējuma izstrādi tieši maksājumu pakalpojumu sniedzējiem.

Ņemot vērā iepriekšminēto, lūdzam rast iespēju **2020.gada 11.septembrī no pulksten 9.00 līdz 10:30** piedalīties Asociācijas rīkotā sanāsmē attālināti *MS Teams* platformā. Lūdzu informēt par dalībniekiem Asociāciju uz e-pastu edgars.pastars@financelatvia.eu, lai varam nosūtīt saiti uz attālināto tikšanos.

Ar cieņu

valdes priekšsēdētāja

Sanita Bajāre

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Edgars Pastars, edgars.pastars@financelatvia.eu